

Nongan luhin Pita iratuluwiy

Pita

Nongan imu

Ndroiyi lohongai para nongan ratuluwiy aro, ara para kapwai kiyatahu Kristen para hu mbuna kahilingi nongna hu ndramat hayah para hinonou, mepo hu tora rikai, para pwalngani lohongai ndrisiyon pe kultuw hiyan tahu. Pe yihu kapwahaniti tisingi nongna hu aposel huikiy iya kili hu. Pe iya kultuw ara ko andre yihu kapahasani Ngindrai hiyan, pe Yesu Namandran Kristus. Yihu aposel, ara yihu nime Yesu iya mara hu mbukena hu, pe yihu kanhilong tehe Yesu kinhinuwani hu.

Yihu ndramat hayah ara hupwai pwen tehe Yesu ara andre kinimui paiwe pwi. Pe nongan ratuluwiy aro, ara ipa andre kimui paiwe. Ndrokonan para aliy, ara yiy andre kinsa kileh pwi, hapeko ndroiya lohongai para aliy ara ipa, Ngindrai kinnamiliy para ndramat hamou kisongsin, ara pwi. Yiy inamiliy para hu ndramat masih ara yihu karapaiwani ndriyahu, pwen tehen torako, ara wasion o para hu ndramat, pe yiy ara hukoro longé manau (3.9).

¹ Yo Simon Pita ndramat hamou para poya mbulen pe aposel hamou ta Yesu Kristus. Uratuluwi nongan iye iyau kultuw imwonen ta Ngindrai torou, pe ta Ndramat Para Sopwat Yesu Kristus isa kili wawu, mepo wawu pwotisingi

lohonga wawu mepo mwayih masih tehe ta yowu ko.

² Pahas pe ndriya wayis ta Ngindrai ara kihon kisa kili wawu kiyau lohongai iman ta Ngindrai, pe ta Yapan Yesu torou.

Ngindrai iyoh worou pe irakinimarou

³ Pe iyau pwoke ta Ngindrai mbukenan, yiy kiniyki melit masih mepo tundroisiy para taleh hiyan iyau lohongai iman atan. Pe Ngindrai iyoh worou iyau pwoke pe kultuw mwayih tan mbukenan.

⁴ Pe iyau hu kultuw mwayih tan mbukenan aro, yiy kintandrangan pe kiniyki hu melit mwayih masih, pe namandran iyau kili hu yukyuk aro. Pwen hu melit irandrangan iya aliy aro, ara wawu andre koro mwoimwoi pe andre akanamiliy para akanmbusi hu kultuw mwomwan pwi, mepo hu ndramat hukanpwotisingi lohongahu kinna kili Ngindrai pwi ngara kanamiliy para kambusiy, pe ngara kipwalngani ndriyahu. Pwen andre kultuwaye wawu ara andre kiro hiyan tehe ata Ngindrai.

⁵ Pe tehen torako, akanohonou pwokeyan para akaposura lohongai ndrision tawawu kiyapolo kultuw hiyan iya lohongai iman; pe akapo sura lohongai iman pe kultuw hiyan;

⁶ pe akaposura lohongai iman, ara akaponokulani wawu. Pe akaposuran i, ara akarahatini wawu. Pe akarahatini pe akaposuran, ara kiyapolo kultuw para koro totohun.

⁷ pe akaposuran ara kultuw para totohun kiyapolo kultuw para koisirai, pe aposuran ara

kultuw para koisirai kiyapolo kultuw para namiliwai.

⁸ Paratesah, kapa wawu kambusi hu kultuw hiyan aro pe kihon kiro kili wawu, ara andre kirakelehani wawu para akambusi melit hiyan, kiropo kiya ko, kiya lohongai iman ta Yapan Yesu Kristus torou.

⁹ Hapeko yiy mepo kintokuyani lohongai aro pwi, ara yiy tehe ndramat kinoho nimnim hiyan pwi pe maran iyoh. Pe koyu hu kintut tehe Ngindrai kinmbusi yiy kintayah howen iya hu pakut mwomwan tahu para mamu.

¹⁰ Pe tehen tora ko wawu nali pe pisu, akapwokeyani wawu tehe Ngindrai kiniyoh wawu pe kinrakinima wawu, paratesah, kapa akambusi hu melit aro, ara andre akanyos pwi.

¹¹ Pe Ngindrai andre kirawulohani wawu kiyapolo ndriyan masih, para akaya nondriya kintom mepo andre kinto-kinto ta Yapan torou pe Ndramat para Sopwat Yesu Kristus.

Nongna poropet iya Nongan Haiyan

¹² Pe konan wawu kanpahasani hu nongan ara, pe wawu kantahatini wawu iya nongan ndrokonan mepo ita kili wawu, hapeko lang masih andre kuro rakelehani lohonga wawu kiya hu melit aro.

¹³ Pe upa ndre hiyan para kuro rakelehani lohonga wawu ma moro iripo leu manau.

¹⁴ Paratesah, upahasaniy tehe pakeh andre kutali nombuwe tehe Yapan torou Yesu Kristus kinpwainganiy kini leu kinsa kili yo.

¹⁵ Ndroiyn aro ko, urupo pombulen pwokeyan para kupa hu melit aro kisa kili wawu mahapo, pe kiya mulan para kuntali wawu, pwen andre akoro lohongani hu melit aro lang masih.

¹⁶ Pe iro mwonen yowu pwai isa kili wawu tehe Yapan Yesu Kristus torou andre kimui kiyapolo pwoke, ara yowu kanto ndruwa titiye mepo hamou imbusiy iya lohongan o mwaihei, ara pwi, hapeko iya mara yowu imwonen, yowu nime nonowa pwoke tan.

¹⁷ Yowu ro tandrohongan ara, pe Ngindrai Tamarou namandran ara ihaiyani yiy, pe ipwaingani pwoke iyau kili yiy, pe iro mwonen ara mbulukoyu hamou iwong iyau Nonowa Pwoke, ipa, <<Iye ara Noru Kamai mepo nere imwonen, pe ndriyo ara imbulihi yiy pe upwes iyatan.>>

¹⁸ Yowu mbukena yowu, ara yowu hilingi mbulukoyun iye iyau kol paingan yang iro mwonen yowu ro sura yiy iro ngondron haiyan.

¹⁹ Pe yowu pahasaniy i tehe hu nongan hu poropet hu ratuluwiy iyata Kristus, ara ndrokonan masih, pe hu nongan ara, ara ipwokeyani hu hinonou towu tehe andre kimui. Pe wawu kahilingi nokulani nongan aro, paratesah, tehe sui itayat ita kol lokuhan pe isopwat hu ndramat para hu karikai hiyan, pwen hu nongan aro, ara andre kisopwat wawu para andre akapahasani tesah ndrokonan. Pe ndrainga wawu kirapei kiya hu nongan aro, kipoo Kristus kimui pe kimbusi hu melit aro kileu kisa kili wawu tehe lang ita mbungahiy, pe piriya lang kiyat ndriya wawu.

²⁰ Pe hiyan masih para lohonga wawu kileu tehe hu nongna hu poropet mepo wawu ngara kannimei ita Nongan Haiyan, ara kinyau lohonga hu mbukenan pwi.

²¹ Paratesah, nongna poropet, ara mbulndroiyn kinto namiliwai pwokeyan ta hu ndramat pwi, hapeko iya kili Ngindrai, pe huro nondriya pwoke ta Mwoiwan Haiyan, pe ngara hu kapwai.

2

Hu ndramat para hinuwani nongan pwasoyou pe kultuwayi hu mepo pwalngengei

¹ Hapeko mamu kinna i, ara hu poropet para pwandrandraman huro mwalinga hu ndramira Ngindrai pe huro wong pwasoyou iya ngala Ngindrai. Pe tehen tora ko, hu ndramat para hinuwani nongan pwasoyou andre hu koro mwalinga wawu. Pe andre hu kasa kokohe ko pe hu kahinuwani hu ndramat kiya nongan para kipwalngani hu. Pe yihu andre hu kapa hukowu ta Yapan Namandran tahu mepo kinrakonuhi hu iya hu pakut mwomwan tahu. Pe hu mbukenahu andre hu kambusiy, pe kindrou pwi ko Ngindrai andre kipwalngani hu.

² Pe hu ndramat soyon andre hu koro ndruwa hu kultuw pwasin para nombuwe hu. Pe andre kimbusi hu ndramat kapwasimiri nongan para pohosai ndrokonan.

³ Pe yihu ndramat para hinuwani nongan aro, ara andre hu kahamwolou, pe andre hu katiyani titiye kiya lohongahu mbukenan para kipwasike

wawu para andre hu kapo melit hiyan kiyau aliy. Ngindrai kiniyki korahu ita mwoimwoi pwen mamu kinna, pe andre kimbusiy, pe ndramat mepo andre kipwalngani hu, ara ita poyoi.

⁴ Paratesah, mamu kinna hu angelou hu mbusi pakut mwomwan, pe mwomwan hu mbusiy ara, ara Ngindrai kinpa pwi kinna aliy pwi, hapeko ipwandrisa hu iya ngat mbulun pwi, pe iyki hu hutora kou lokuhan para hukoro aliy kipoo kirahihini lang para tamwanye.

⁵ Pe wawu pahasaniy, mamu kinna hu ndramat konto pahandra nohowai ta Ngindrai pwi, pwen korahu ndramat hu konho totohun pwi, ara Ngindrai isumuluwani hu iya non. Hapeko isopwat Nowah pe hu ndramat andrtimou i, pe tandrohongan ara, ara Nowah iro pohowe nongan para kultuw imwonen.

⁶ Pe kapa Ngindrai kiniyki kora kol namandran malkol Sotom pe Komorrah, pe itimwiy isongut iya palam, pwen ipwainganiy toro para andre kimbusiy kiya harong o kiya kili hu ndramat mepo hu konho totohun pwi;

⁷ pe kapa Ngindrai kinsopwat Lot, yiy ndramat hamou kultuwayin imwonen, mepo kinhopwes kinna kultuw pwassin para nombuwe ndramat pwi, pe para ndrihisani nongan para pwahanou;

⁸ (Paratesah, ndramat mepo kultuwayin imwonen ara, ara iro mwalinga hu ndramat mwomwan ara, pe lang masih ngara hu karatti hingorowan iya melit mwomwan mepo ngara hukambusiy, pe kihilingi hu nongan pwassin hu ngara kapwai, pe ndriyan ngara kiporu)—

⁹ pe kapa Yapan ngara kimbusiy toro, pwen

ilahi para kisopwat hu ndramat mepo hu ngara katotohun para kasa mawen hu nopwaran. Pe hu ndramat mepo kultuwayi hu kinmwonen pwi, ara andre kiroiki korahu kipoo kirahihini lenge tamwanye.

¹⁰ Pe ndrokonan tehe Yapan andre kiyki kora hu mepo huho ndruwa kultuwayi nombuwe hu pwassin, pe hu ngara kandrihisani pwoke nopwaran ta Ngindrai. Pe yihu ara pwokeya hu iya, pe hu ngara karambubungas pe hu konho noh para kapwasimiri hu angelou pwi.

¹¹ Pe konan hu angelou pwoke tahu ara pwokeyan iya, ara yihu konho pwasimiri hu angelou mepo Ngindrai irasse hu, iro mwonen huro tine nongan iro mbulmara Yapan, ara pwi.

¹² Hapeko hu ndramat aro, ara hu pwasisiman iya hu melit mepo lohongahu kinileu kinna aliy pwi. Yihu ara tehe hu kan lohongahu pwi, hu kan puyap mepo tinahu imwalahiy iyatahu mepo hu ndramat andre kalohi hu pe kapwalngani hu. Pe tehe hu kan mepo andre katingundru hu.

¹³ Ngindrai andre kipo soiwi nopwaran kiya kili hu, mepo huiki nopwaran. Hu ndramat para hinuwani nongan pwasoyou aro, ara hupa andre hiyan para hukapwes para kambusi namiliwa nombuwe hu pe kayan anandrinai, pe kayin ndran tunguyan kiro ping o, ara pwi, hapeko lang i. Pe iyki pwesai iya kili hu mbukenan para hu kappai sura wawu pe hu kanamnam. Hu mbusiy toro, para kimbusi ngala hu kiya mwomwan kiya kultuwayi hu.

¹⁴ Pe hukonho lohongani lohongai hiyan pwi, hapeko mara hu, ara ipep pilah o, pe hukonho ngoh para hu kambusi pakut mwomwan pwi. Pe hu pakarawani hu ndramat mepo hukanpwotisingi lohongahu kinna kili Kristus pwi, pe hu luwani hu para hu kambusi pakut mwomwan, pe hu ndrokotina kultuw mwolou. Pe hu melit mwomwan masih hu ngara kambusiy ara, ara imbusi Ngindrai kiniten anahu.

¹⁵ Yihu kantali sai imwonen pe hu kansongsin hutora ndruwa saya Palaam noru Peyor mepo inamili singayai para kimbusi kultuw pwassin.

¹⁶ Hapeko tongkiy ipomate yiy iya mwomwan tan mepo imbusiy—kan hamou mepo kinho wong pwi—pe iwong tehe ndramat hamou para poropet ara kintali ngou tan.

¹⁷ Yihu ndramat aro, ara tehe hu ndramwiyang mepo hu kansapak, pe tehe hu kokom mepo nohai ngara kihiliy iya. Ngindrai kinmwaniyani nokuhu pwen ita kol lokuhan lokuhan masih.

¹⁸ Paratesah, hu ngara kawong kiya hu nongan para kasikiye hu, pe hu nongan para pwasosohou o mwaihei. Pe hu mbusi hu kultuw mwomwan iya nombuwehu, para suhuhuri lohongahu ndramat mepo mahapo ko husa mawen hu kultuw mwomwan ara, para hu mbuna karikai kiya kultuw imwonen.

¹⁹ Pe hu tandrangan iya kili hu tehe andre hukoro mwoimwoi, hapeko yihu mbukenahu, ara hutora pwandrendres para hu kultuw mepo andre kipwalngani hu—paratesah, sehe melit irayah namandran tahu, ara hurayah

pwandrendres para melit ara.

²⁰ Pe kapa hu ndramat ara hu kansapahasani Yapan torou pe Ndramat para Sopwat Yesu Kristus, pe husa mawen hu kultuw mwomwan para kol pwan. Pe hu kanramwaitini hu kultuw ara pwi, pwen kapa hu kamui hukaya kultuw tahu para mamu, pe hu kamwisnani Kristus, ara andre hu kaya pwalngengei o mwaihei iramwaitini kultuwayi hu para mamu.

²¹ Hiyan masih para hu mbuna kapahasani sai para kultuw imwonen, paratesah, hu pahasaniy pe iyamulan huiki ndruwa hu iya pwahanou haiyan ta Ngindrai mepo ihinuwani hu iya aliy.

²² Hu melit kantayah aro, ara hu lohongai waison ndrokonan, <<Mwi hamou kilomut ara andre kimui kiya lomuran pe kiyniy,>>pe, <<Puw hamou mepo kinnu, ara andre kimui kiya pwipwiy pe kiluhuhui kiya pwan.>>

3

Lenge Yapan

¹ Wawu kowase mepo nere imwonen, iye ara nongno luhin uratuluwiy isa kili wawu. Pe uratuluwi nongan malhin kene, ara para kirakelehani lohonga wawu para kiro mwonen pe akoro lohongani hu melit masih aro.

² Pe unamiliy para akalohongani hu nongan hu poropet haiyan hu kanpwai mamu kinna, pe nongan para pwahanou mepo Yapan Ndramat para Sopwat iyki nongan iyau kili hu aposel tawawu.

³ Melit namandran lohonga wawu kileu kiya aliy, ara tehe lang nakiya hapwen, hu ndramat

ngara hu koro ndruwa namiliwa nombuwe hu pwassin ara hu mbukena hu, ara andre hu kasarayah pe hu kapwasimiri wawu.

⁴ Pe andre hu kasok hu kapa, <<Yesu itandrangan tehe andre kimui paiwe yi, ndre? Pe yiy aleheh? Pe iro mwonen hu tumburou hu humat isa matnen mahapo, melit masih ara, ara iripo ndron toro ko tandrohongan kol pwan irayah.>>

⁵ Pe hundrihisani lohongai ndrokonan tehe koluw kinna, iyau nongna Ngindrai opu, imangsani kol pwan, pe kol paingan yang. Pe kol pwan, ara irayah iyau ndran, pe ndran opu, kol pwan irayah iyau aliy.

⁶ Pe iyau kili hu ndran iye ko, non irah, pe ipwalngani kol pwan iya aliy.

⁷ Pe iyau nongna Ngindrai ara kopu, ipwahatini hu kol paingan yang pe kol pwan, para mwan andre kitimwi. Pe ipwahatiniy iripo para kiro longe lenge tamwanye ta hu ndramat hu kukonho totohun pwi, pe Ngindrai andre kipwalngani hu.

⁸ Hapeko wawu kowase mepo nere imwonen, lohonga wawu mbuna kimayit melit handra aro: Tehe iya kili Yapan, ara lang sih ara tehe hayou masopou, pe hayou masopou ara tehe lang sih o.

⁹ Pe Yapan ara ngara kihimbuh o para kimbusi tesah irandrangan iya aliy, ara pwi, tehe hu hayah ngara kalohonganiy. Pwi, kultuwayin ara waison o isa kili wawu, pe mbuwalin para hamou kisongsin, hapeko ndramat masih hu karapaiwani ndriyahu pe hu katali hu pakut mwomwan.

¹⁰ Hapeko lenge Yapan ara andre kisa tehe ndramat para pahana. Kiro mwonen lang ara, hu kol paingan yang andre hu kammun kiyapolo ngaliyai namandran kiro yang, pe melit masih hutora yang ara Ngindrai andre kitimwiy pe kipwalngani hu. Kiro mwonen lang ara, melit masih iripo kol pwan andre kisa yelan pe Ngindrai andre kipwalngani hu.

¹¹ Kapa melit masih Ngindrai andre kipwalnganiy kiyau sai toro, pwen akaponokulani tokuya wawu. Pe wawu koro haiyan pe akaiki wawu masih kiya kili Ngindrai.

¹² Pe akambusi kultuw aro para akoro longe Ngindrai kihileh kisa pakeh. Lang ara hu kol paingan yang ara Ngindrai andre kipwalnganiy kiya mwan, pe ngandraha mwan andre kirangandrihi hu melit masih para kol paingan yang pe kirayah tehe ndran.

¹³ Hapeko worou tutopo longani tesah Ngindrai kintandranga worou kinna aliy, iya kol paingan yang hakol howen, pe kol pwan hakol howen, mepo kultuw imwonen opu andre kiro aliy.

¹⁴ Pwen tehen tora ko, wawu kowase mepo nere imwonen, akahatini wawu pe wawu koro longe lengen, ara akambusi kultuw mepo hiyan pe akoro mwonen kiya mara Ngindrai, pe ndriya wawu kiro wayis sura yiy.

¹⁵ Pe Yapan torou iripo hinokule, pe kinsa kileh pwi, ara iyki lang para hu ndramat karapaiwani ndriyahu, pwen andre kisopwat. Pe nali worou Pol mepo tunamili yiy, ara iratuluwi nongan iya harong o tehe mahapo

urupo pwai. Pe iratuluwi hu nongan, ara iyapolo lohongai waison mepo Ngindrai iykiy iya kili yiy.

¹⁶ Pe hu nongnan masih iratuluwiy ara iyawule handra ko. Pe iwong iya hu lohongai masih aro, pe hu nongnan ara ngandrahan iya para lohongai ndramat para kileu kiya aliy. Pe hu mepo ngara kandrihisani nongan, pe lohongai kinmayum pwi, ara huratiyani iyapolo pwasosou. Pwen tehe hu ngara kasuluyani kiya hu Nongan Haiyan hayah i. Pe hu mbusiy tora, pwen hupwalngani hu mbukenan.

¹⁷ Pe tehen tora ko, wawu kowase mepo nere imwonen, wawu kanwiri pwahanou, pwen pe akoro hinehes pe mbuna akoho ndruwa mwomwan tahu mepo hu ndrihisani nongan para pwahanou, pe akatali ndrohonoku wawu hiyan.

¹⁸ Hapeko akamandra kiya pahas pe lohongai hiyan ata Yapan pe Ndramat para Sopwat Yesu Kristus torou.

Pe tukahari ngalan mahapo pe lang masih! Ndrokonan.

Nongan Hiyan
Portions of the Holy Bible in the Nali Language of
Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Nali long Niugini

copyright © 2008, 2012, 2020, 2025 PNG Bible Translation Association

Language: Nali

Translation by: PNG Bible Translation Association

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2026-08-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Aug 2026 from source files dated 10 Aug 2026

1c7cf377-af27-5ad9-9abb-06ab9a468be4